

DECIZIE

07 octombrie 2015
Chișinău

municipiul

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului,

Judecător –

Svetlana Filincova,

Tamara Chișca-Doneva, Elena Covalenco

Judecători –

Dumitru Mardari, Maria Ghervas

Examinînd recursul declarat de către Antonciuc Ana,
în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Antonciuc Ana împotriva companiei de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate
pe acțiuni, Șterbeț Eugeniu, privind încasarea prejudiciului,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, prin care a fost
admis apelul declarat de Șterbeț Eugeniu,

a c o n s t a t a t :

La 26 februarie 2013, Antonciuc Ana a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Companiei de asigurări “Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni (în
continuare - C.A. “Moldova-Astrovaz” S.A.) și Șterbeț Eugeniu cu privire la
încasarea în beneficiul Anei Antonciuc de la C.A. “Moldova-Astrovaz” S.A. a
cheltuielilor de tratament în suma de 3177, 66 lei, cheltuielilor pentru investigații 2
medicale în sumă de 10272, 65 lei, a diferenței dintre salariul mediu lunar primit
de Antonciuc Ana pînă la accident și achitățile primite pentru concediul medical în
suma de 4990 lei, încasarea de la Șterbeț Eugeniu a salariului nerealizat pe
perioada atribuirii gradului de invaliditate pe un termen de 24 luni ce constituie
suma de 72 000 lei, repararea prejudiciul moral cauzat de Șterbeț Eugeniu în
cuantumul sumei de 83 702, 8 lei și încasarea în mod solidar de la Șterbeț Eugeniu
și C.A. “MoldovaAstrovaz” S.A. a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.

Ulterior la 04 aprilie 2013 a depus o cerere de concretizare a pretențiilor prin
care a solicitat încasarea în beneficiul Anei Antonciuc de la C.A. “Moldova-
Astrovaz” S.A. a cheltuielilor de tratament în suma de 3177, 66 lei și cheltuielile
pentru tratament ambulatoriu și investigații medicale în sumă de 25973, 38 lei,

încasarea în beneficiul Anei Antonciuc de la C.A. "Moldova-Astrovaz" S.A. a diferenței dintre salariul mediu lunar primit de Antonciuc Ana pînă la accident și achitățile primite pentru concediul medical ce constituie suma de 4990 lei, încasarea de la Șterbeț Eugeniu a salariului nerealizat pe perioada atribuirii gradului de invaliditate pe un termen de 24 luni ce constituie suma de 72000 lei, repararea prejudiciul moral cauzat de Șterbeț Eugeniu în cuantumul sumei de 83702, 8 lei și încasarea în mod solidar de la Șterbeț Eugeniu și C.A. "Moldova-Astrovaz" S.A. a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei. La 27 mai 2013 a concretizat din nou cerințele, solicitînd încasarea în beneficiul Anei Antonciuc de la C.A. "Moldova-Astrovaz" S.A. a cheltuielilor de tratament în suma de 3177, 66 lei și cheltuielile pentru tratament ambulatoriu și investigații medicale în sumă de 4148, 7 lei, încasarea în beneficiul Anei Antonciuc de la C.A. "Moldova-Astrovaz" S.A. a diferenței dintre salariul mediu lunar primit de Antonciuc Ana pînă la accident și achitățile primite pentru concediul medical ce constituie suma de 4990 lei, încasarea de la C.A. "Moldova-Astrovaz" S.A. a diferenței dintre salariului mediu lunar realizat pînă la accident și pensia pentru gradul de invaliditate în sumă de 45120, 01 lei, încasarea de la Șterbeț Eugeniu a cheltuielilor de tratament după acordarea gradului de invaliditate a sumei de 21825, 18 lei și a salariului nerealizat în sumă de 47000 lei, repararea prejudiciul moral cauzat de Șterbeț Eugeniu în cuantumul sumei de 83702, 8 lei și încasarea în mod solidar de la Șterbeț Eugeniu și Compania de asigurări "Moldova - Astrovaz" C.A. "Moldova-Astrovaz" S.A. a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei.

La 05 august 2013 a depus o nouă cerere de concretizare a cerințelor, prin care

a solicitat încasarea de la Șterbeț Eugeniu a cheltuielilor de tratament în suma de 21825, 18 lei, a salariului nerealizat în perioada atribuirii gradului de invaliditate pe un termen de la 01 aprilie 2011 pînă la 31 martie 2014, în cuantumul sumei de 108000 lei, repararea prejudiciului moral în cuantumul sumei de 83702, 8 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2500 lei.

În motivarea acțiunii a menționat că, la data de la 27 noiembrie 2010, aproximativ pe la orele 22:50, Șterbeț Eugeniu Vasile, conducând autoturismul de model "Mercedes E 220", nr. de înmatriculare CA 9709 PC, în bază de procură, deplasându-se pe traseul Chișinău - Hîncești, km. 8+900m., manifestând sineîncredere 3 sporită, nu a tratat cu seriozitate conducerea mijlocului de transport și a încălcat prevederile art. 45 alin. 1, lit (a,b,c,d) al Regulamentului circulației rutiere, ce a dus la deraparea autoturismului său pe partea carosabilă cu ieșirea pe banda a doua de circulație, astfel creînd obstacol de circulație autoturismului de model "Mercedes GL 320", cu nr. de înmatriculare C 00 025, condus de Udodovici Vladimir, ca rezultat autoturismele s-au tamponat. În urma tamponării ambele

autoturisme au ieșit pe banda de circulație cu sens opus, unde autoturismul de model "Mercedes GL 320" cu nr. de înmatriculare C 00 025 a tamponat autoturismul de model „Šcoda- Fabia" cu nr. de înmatriculare C OK 463, care activa în calitate de Taxi, condus regulamentar de către șoferul Lotca Serghei.

În urma acestei tamponări, Antonciuc Ana, aflându-se în calitate de pasager în autoturismul de model „Šcoda-Fabia" cu nr. de înmatriculare C OK 463, a primit leziuni corporale grave sub formă de traumă cranio - cerebrală deschisă, manifestată prin contuzie cerebrală medie, hematoame intracerebral frontal pe stînga, hemoragie subrahnoidală, fractură denivelată a osului frontal, fractura peretelui inferior a orbitei pe stînga, fractura complexului zigomatică-orbital, bilateral, fractura oaselor nazale, hemoxinus maxilar etmoidal, sfimoidal, plagă în regiunea frontală, pneumocefalie frontal pe stînga, ce prezintă pericol pentru viață. Vinovat în comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Șterbeț Eugeniu Vasile, care prin sentința Judecătoriei Ialoveni din 23 octombrie 2012 și decizia Curții de Apel mun. Chișinău din 20 decembrie 2012 a fost condamnat cu încasarea de la el în beneficiul Anei Antonciuc a prejudiciului moral de 50000 lei și 5000 lei în mod solidar cu titlu de cheltuieli de judecată din contul inculpatului Șterbeț Eugeniu Vasile și a părții civilmente responsabile, Compania de asigurări „Moldova Astrovaz" societate pe acțiuni în beneficiul părții vătămate Antonciuc Ana Ghenadie.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 16 decembrie 2013 s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Șterbeț Eugeniu în beneficiul Anei Antonciuc: cheltuielile de tratament după acordarea gradului de invaliditate în sumă de 20007, 20 lei, salariul nerealizat pe parcursul atribuirii gradului de invaliditate în sumă de 108000 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 2500 lei. Totodată s-a încasat de la Șterbeț Eugeniu în beneficiul statului, taxa de stat în cuantumul sumei de 3840, 22 lei iar în rest acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, s-a admis apelul declarat de Șterbeț Eugeniu, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău emisă la 16 decembrie 2013 și s-a emis o nouă hotărâre prin care acțiunea înaintată de Antonciuc Ana s-a respins ca nefondată.

La 04 iunie 2015 Antonciuc Ana a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, solicitînd casarea integrală a deciziei recurate și menținerea hotărîrii instanței de fond.

În motivarea cererii a indicat că instanța de apel a nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Susține recurenta că instanța de apel nu a luat în considerare prevederile legii în redacția în vigoare la data producerii accidentului rutier.

Mai indică că, în speță a fost încheiat un acord doar între persoana păgubită și asigurător, fără implicarea asiguratului. Prin urmare, pretențiile față de intimat sunt întemeiate.

Analizînd legalitatea deciziei recurate, prin prisma argumentelor invocate în recurs, în raport cu materialele dosarului și prevederile Legii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Antonciuc Ana ca fiind întemeiat, urmînd a fi casată decizia Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015 și remisă pricina la rejudecare, din considerentele ce urmează.

Conform art.445 alin.(1) lit.c) din Codul de Procedură Civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele dosarului reiese că litigiul în cauză vizează recuperarea prejudiciului cauzat ca urmare a accidentului rutier din 27 noiembrie 2010, în urma căruia recurentei i-au fost cauzate leziuni corporale grave. Vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut intimatul Șterbeț Eugeniu, potrivit sentinței Judecătoreiei Ialoveni din 23 octombrie 2012 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 decembrie 2012.

Întrucât, la data producerii accidentului rutier, intimatul avea încheiat cu compania de asigurări SA „Moldova-Astrovaz” contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă, raportul juridic litigios este reglementat de prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414-XVI din 22.12.2006 (în continuare Legea nr. 414-XVI).

Colegiul reține că, instanța de apel, întru argumentarea deciziei recurate a concluzionat că Antonciuc Ana și compania de asigurări SA „Moldova-Astrovaz” au încheiat un acord prin care părțile au convenit asupra sumei integrale a despăgubirii de asigurare pentru prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier din 27 noiembrie 2010, acordul dat avînd autoritatea lucrului judecat.

Conform art.22 alin.(1) al Legii nr. 414-XVI, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între asigurat, persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărîre judecătorească definitivă și irevocabilă.

Art.22 alin.(5) al Legii nr. 414-XVI prevede că, acordul dintre asigurat, persoana păgubită și asigurător are caracter total, necondiționat, definitiv și stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care erau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, pentru pagubele ce s-au acoperit pe această cale, cu excepția situației în care, ulterior plății despăgubirii pentru vătămări corporale, starea

persoanei păgubite s-a agravat ori a intervenit decesul ei ca urmare a aceluiași accident.

Art.25 alin.(1) al aceleiași Legi prevede că, în cazul vătămării corporale, despăgubirea de asigurare se stabilește prin acordul scris dintre asigurat, persoana păgubită și asigurător.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel corect a determinat normele de drept material aplicabile speței, însă a interpretat în mod eronat prevederile date și a dat o apreciere arbitrară circumstanțelor cauzei, nefiind elucidate complet circumstanțele importante pentru justa soluționare a cauzei.

În sensul normelor citate supra, acordul privind cuantumul despăgubirilor este un act juridic tripartit, încheiat între asigurător, asigurat și persoana păgubită.

Astfel, în condițiile în care se pretinde, în speță, existența unui asemenea acord, care ar avea un caracter total, necondiționat, definitiv și care ar stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care erau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, urma ca actul sau acordul în cauză să întrunească condițiile de valabilitate, prin prisma prevederilor capitolului II din Codul Civil.

Din materialele dosarului reiese cu certitudine că intimatul Șterbeț Eugeniu nu este parte la acordul încheiat între Antonciuc Ana și compania de asigurări SA „Moldova-Astrovaz”, circumstanță care exclude caracterul total, necondiționat, definitiv și care stinge toate pretențiile ce decurg din pagubele care erau sau puteau fi cunoscute la data realizării acordului, ori nu a fost întrunită condiția esențială întru constatarea valabilității actului și anume, participarea și consimțământul părților – asigurat, asigurător și persoana păgubită, în speță Șterbeț Eugeniu, SA „Moldova-Astrovaz” și Antonciuc Ana.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia precum că părțile au convenit asupra sumei integrale de asigurare pentru prejudiciul cauzat în urma accidentului rutier, fapt care a dictat soluționarea greșită a litigiului. Soluția instanței de apel nu este argumentată, ori instanța a evitat să indice motivul pentru care pretențiile recurente fața de Șterbeț Eugeniu au fost respinse.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt

cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în care Curtea condamnă Statele pentru încălcarea art. 6 din Convenție, nemotivarea hotărârilor de către instanțele de judecată aduce atingere echității procesului (Tejedor Garcia vs Spania, hotărârea din 16 decembrie 1997, §31; Vasilescu vs România hotărârea din 08 iunie 2006).

Dat fiind faptul că, instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată.

În conformitate cu art. art. 445 alin.(1) lit. c) din Codul de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Antonciuc Ana.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Antonciuc Ana împotriva companiei de asigurări „Moldova-Astrovaz” societate pe acțiuni, Șterbeț Eugeniu, privind încasarea prejudiciului, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător –

Svetlana Filincova

Judecători –

Tamara Chișca -Doneva,

Elena Covalenco,

Dumitru Mardari,

Maria Ghervas